

Projekt

z dnia 5 grudnia 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR VI/.../24
RADY MIEJSKIEJ W LIPSKU**

z dnia 12 grudnia 2024 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Lipsk

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2024r. poz. 1465, 1572) w związku z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 177,818,742,743,858,1572), uchwala się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Lipsk, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały, traci moc uchwała NR XXVIII/222/22 Rady Miejskiej w Lipsku z dnia 27 stycznia 2022 roku w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady

Paweł Borodziuk

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Lipsk

Spis treści

Rozdział I Otoczenie prawne	3
Rozdział II Wspieranie rodziny jako zadanie Gminy	4
2.1. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna	4
2.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej	6
Rozdział III Analiza społeczna Gminy Lipsk	10
Rozdział IV Analiza SWOT	14
Rozdział V Adresaci Programu	17
Rozdział VI Realizatorzy Programu	18
Rozdział VII Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lipsk na lata 2025 – 2027... 18	
Rozdział VIII Zakładane rezultaty	26
Rozdział IX Realizacja, monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lipsk na lata 2025 – 2027	27

Rozdział I

Otoczenie prawne

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Lipsk przygotowano na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2024 poz. 177 ze zm.) w myśl którego do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Ponadto zgodnie z art. 179 ust. 1 podanej ustawy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Natomiast zgodnie z normą wyrażoną w ust. 2 art. 179 rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.).
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.).
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2024 r. poz. 145 ze zm.).
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 2151).
- Ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 r. poz. 1939 ze zm.).
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2024 r. poz. 750 ze zm.).
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 r. poz. 2809 ze zm.).
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17 ze zm.).
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.).
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 2024 r. poz. 1061 ze zm.).
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 2024 poz. 1568 ze zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870).
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r., o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2023 poz. 1923 ze zm.).

Rozdział II

Wspieranie rodziny jako zadanie Gminy

2.1. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna

Rodzina to nic innego, jak grupa osób, która jest ze sobą powiązana, najczęściej poprzez pokrewieństwo, ale również i powinowactwo czy wspólne zamieszkanie. Jest to pojęcie często badane przez psychologów, pedagogów, socjologów czy pracowników socjalnych itp. Rodzina to „najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo”¹. Można zauważyć zmiany, które pojawiają się w ostatnich latach jak np. więcej kobiet podejmuje pracę, zanika autorytet starszych osób, zmienia się spojrzenie na role w rodzinie itp.

Jak zauważa B. Krzesińska - Zach „rodzina jest przede wszystkim środowiskiem wychowawczym, które tworzą zarówno oddziaływania zamierzone, jak też samorzutne, o charakterze pozytywnym, prowadzące do rozwoju dziecka. Dziecko uczestniczące w naturalnych sytuacjach życia rodzinnego, w bezpośrednich interakcjach między członkami rodziny przyswaja elementarną wiedzę o świecie, wartościach, normach moralno-społecznych, kulturze domu rodzinnego, poznaje sposoby zaspokajania wielu potrzeb, rozwijania własnych zainteresowań”².

Można wyodrębnić 3 podstawowe funkcje rodziny:

- prokreacyjną,
- wychowawczą,
- gospodarczą.³

Z. Tyszka wymienia następujące funkcje rodziny:

1. Funkcje biopsychiczne:

- a) prokreacyjna,
- b) seksualna;

2. Funkcje ekonomiczne:

- a) materialno-ekonomiczna,
- b) funkcja opiekuńczo-zabezpieczająca;

¹ Z. Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym – jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa, [w:] Pedagogika Społeczna, pod red. T. Pilch, I. Leparczyk, wyd. Żak, Warszawa 1995, s. 137.

² Dziecko potrzebujące pomocy. Możliwości, kierunki, formy wsparcia w środowisku lokalnym, J. Izdebska (red.), Suwałki – Warszawa, 2003, s. 7., [w:] Pedagogika rodziny, B. Krzesińska – Zach, Trans Humana Wydawnictwo Uniwersyteckie, Białystok 2007, s. 14.

³ S. Kowalski, *Socjologia wychowania w zarysie*, PWN, s. 116.

3. Funkcje społeczno-wyznaczające:
- a) funkcja stratyfikacyjna,
 - b) funkcja legalizacyjno-kontrolna;

4. Funkcje socjopsychologiczne:
- a) socjalizacyjno-wychowawcza,
 - b) funkcja kulturalna,
 - c) funkcja religijna (dotyczy rodzin ludzi wierzących),
 - d) funkcja rekreacyjno-towarzyska,
 - e) funkcja emocjonalno-ekspresyjna⁴.

Rodzina ma ogromny wpływ na rozwój dziecka, gdyż jest ono w stanie przyswajać wzorce i wartości, które są modelowane przez rodziców. W danym środowisku rodzinnym tworzony jest styl życia swoich członków, a w tym można wyróżnić sposoby zachowania, reagowanie na problemy, spędzanie wolnego czasu itp. W rodzinie już młody człowiek uczy się określonego traktowania siebie, a także innych, nabywa określone wartości i normy, a następnie je realizuje. Zapewnienie dziecku powyższych funkcji w rodzinie jest trudne. Wiąże się to z zadaniem określenia hierarchii wartości, dzięki którym młodzi ludzie będą mogli analizować informacje, a także odnajdować się w określonych sytuacjach.

Rodzina dysfunkcyjna to taka rodzina, która nie spełnia prawidłowo swoich funkcji. Często członkowie takich rodzin nie potrafią wyrażać swoich emocji, uczuć. Dzieci uczą się negatywnych postaw od swoich rodziców. Na powstanie dysfunkcyjności w rodzinie wpływa wiele czynników. Jednym z takich czynników jest bezrobocie, występuje ono wtedy, gdy już jedno z rodziców nie pracuje. Efektem tego może być niezapewnienie funkcji ekonomicznej rodziny. Zbyt długie trwanie w bezrobociu może pociągać za sobą kolejne problemy, jak np. wyprzedawanie rzeczy z domu, aby zdobyć pieniądze na potrzebne rzeczy. Często może to też wiązać się z większymi kłótniami w rodzinie, czy też brakiem wzajemnego wsparcia. Kolejnym czynnikiem jest ubóstwo i bieda – są one bardzo poważnym zagrożeniem dla funkcjonowania rodziny. Trudna sytuacja materialna nie pozwoli rodzinie na prawidłowe wychowanie dziecka czy dzieci. Brak środków finansowych może wiązać się z brakiem zakupów podręczników szkolnych czy też odpowiedniego ubrania. „Odrzucenie i stygmatyzacja ubogich uczniów sprawiają, że są oni przekonani o swojej niskiej wartości, boją się podejmować wyzwania, nie mogą liczyć na akceptację, poparcie i pomoc kolegów. Często są też szykanowani i wyśmiewani z powodu swojego wyglądu, niemodnych ubrań i korzystania z pomocy opieki

⁴ Z. Tyszka, Rodzina (w:) Encyklopedia pedagogiczna, W. Pomykało (red.), Warszawa 1993, s. 698.

socjalnej.”⁵ Kolejnym przykładem zaburzeń jest problem alkoholowy. Gdy jeden z rodziców nadużywa alkoholu zostają zachwiane role w danej rodzinie. Często dzieci przejmują obowiązki swoich rodziców. Takie rodziny ukrywają, że akurat u nich występuje problem alkoholowy. Dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym czuje się zagubione. Jak pisze K. Dymek – Balcerek „emocjonalna atmosfera rodziny alkoholowej jest przepełniona wstydem, żalem, złością, lękiem, poczuciem krzywdy i winy, urazy, agresji i wydaje się, że nikt nie jest w porządku.”⁶ Przemoc jest kolejną przyczyną występowania zaburzeń w rodzinie. Można wyróżnić przemoc fizyczną wyrażaną poprzez np. bicie, kopanie, duszenie. Przemoc psychiczna polega na utrzymywaniu kontroli osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy. Są to osoby, które chcą mieć władzę nad słabszymi. Przemoc seksualna pojawia się wtedy, gdy osoba stosująca przemoc ingeruje w ciało drugiej osoby bez jej zgody. Wymuszenie stosunku jest przestępstwem.⁷ Kolejnym problemem jest zaniedbywanie dzieci przez rodziców. Zaniedbywanie jest to „niezaspokajanie potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju – potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem, jak też z psychiczną sferą dziecka”⁸.

2.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej

Asystent rodziny to osoba, która prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Jeden asystent otacza opieką w tym samym czasie nie więcej niż 15 rodzin, a jego praca nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której ta praca jest prowadzona.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

- bezpośrednią pracę z rodzicami,
- bezpośrednią pracę z dziećmi,
- działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- organizację własnego warsztatu pracy⁹.

⁵ B. Krzesińska – Żach „Pedagogika rodziny przewodnik do ćwiczeń, Wyd. Trans Humana, Białystok 2007, s. 54.

⁶ K. Dymek – Balcerek (red.), Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu XX i XXI, Wyd. Politechnika Radomska, Radom 2000, s. 103.

⁷ K. Dymek – Balcerek (red.), Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu XX i XXI, Wyd. Politechnika Radomska, Radom 2000, s. 147 – 152.

⁸ M. Szymańczak, Pojęcie „krzywdzenie dzieci”, [w:] Dziecko krzywdzone, E. Czyż, J. Szymańczak (red.), Warszawa 1995, s. 14.

⁹ Za: J. A. Malinowski, Role, funkcje i zdani asystenta rodzinnego, w: A. Żukiewicz (red.) Asystent rodzinny. Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki do wsparcia, Wyd. Impuls, Kraków 2011, s. 10.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:¹⁰

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

¹⁰ art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.).

Rodzina zastępcza jest to rodzinna forma pieczy zastępczej zapewniająca dziecku opiekę oraz wychowanie w warunkach, które są maksymalnie zbliżone do warunków rodzinnych.

Może być ona:

- **spokrewniona** jest tworzona przez małżonków lub osoby, które są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (pradziadkowie, dziadkowie, siostra, brat);
- **niezawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (krewni i powinowaci, niespokrewnieni);
- **zawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Otrzymuje wynagrodzenie za sprawowaną opiekę. W rodzinie może przebywać do 3 dzieci;
- **zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej o charakterze interwencyjnym. Jednocześnie może w rodzinie przebywać maksymalnie 6 dzieci. Czas przebywania wynosi 4 miesiące, jednakże w szczególnych przypadkach czas może zostać wydłużony do 8 miesięcy;
- **zawodowa specjalistyczna** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której umieszczone są dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu nieletnich, którzy wymagają szczególnej opieki ze względu na niepełnosprawność lub sytuację życiową (np. małoletnie matki z dziećmi).

Rodzinny dom dziecka jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której może przebywać jednocześnie nie więcej niż 8 dzieci. Jest tworzony przez małżonków bądź osoby, które nie pozostają w związku małżeńskim. Celem rodzinnego domu dziecka jest sprawowanie pieczy zastępczej.

Rodzina wspierająca jest rodziną, która pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, a także przy prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu oraz wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Rodzina wspierająca współpracuje z asystentem rodziny.

Rodzina pomocowa jest rodziną przejmująca opiekę nad dzieckiem, które jest umieszczone w pieczy zastępczej w przypadku: czasowego niesprawowania opieki nad nim przez rodzinę zastępczą bądź prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej – jednostka organizacyjna lub wyznaczony podmiot realizujący szereg działań i zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą jest to czasowa (czasem długoterminowa) opieka oferowana dzieciom i młodzieży pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej. Objęcie dzieci pieczą zastępczą

następuje na podstawie postanowienia sądu opiekuńczego. Sytuacje, które wymagają natychmiastowego działania w celu zabezpieczenia dziecka, decyzję o umieszczeniu dziecka mogą podjąć inne uprawnione służby bądź sami rodzice, jednakże zawsze ostateczną decyzję podejmuje sąd. Termin „piecza zastępcza” oznacza, iż nawet będąc pozbawionym opieki rodzicielskiej, dziecko nadal powinno mieć dom, który może być domem zastępczym, instytucjonalnym bądź rodzinnym i ma na celu zapewnienie dziecku stabilizacji, bezpieczeństwa i wsparcia. W Polsce standardy pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wydane na jej podstawie akty wykonawcze. Jak pisze A. Kwak, M. Rymsza „nowe podejście do opieki zastępczej nad dzieckiem zakłada prymat rodziny nad opieką zastępczą, prawo dziecka do wychowywania się w rodzinie naturalnej i obowiązek udzielanie przez pomoc społeczną wsparcia dla rodziny w wypełnianiu zadań w stosunku do dziecka. Przyjmuje się zasadę tymczasowości opieki zastępczej, przy czym „tymczasowość” odnosi się do charakteru pobytu dziecka poza rodziną – do momentu powrotu do rodziny naturalnej. Chodzi tym samym o reintegrację dziecka za rodziną, o zapobieżenie jego częstemu przechodzeniu z jednej placówki do drugiej. (...) Jednym z bardzo ważnych szczegółowych rozwiązań jest wymóg współpracy realizatorów różnych form opieki zastępczej z rodziną biologiczną wychowanka”¹¹. **Placówka opiekuńczo-wychowawcza** jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej zapewniająca całodobową opiekę oraz wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej. Wyróżnia się placówki: socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego jest to instytucjonalna forma pieczy zastępczej, która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie. Może w niej przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej.

Placówka wsparcia dziennego jest to placówka, której ma na celu wzmocnienie funkcji opiekuńczych rodziny. Może być prowadzona w formie:

- **opiekuńczej** – zapewnia ona dziecku opiekę i wychowanie; pomoc w nauce; zorganizowanie czasu wolnego; zabawę, czy także zajęcia sportowe;
- **specjalistycznej** – organizuje dziecku zajęcia kompensacyjne, socjoterapeutyczne, korekcyjne, terapeutyczne, logopedyczne;

¹¹ Anna Kwak, Marek Rymsza, System opieki zastępczej w Polsce – ocena funkcjonowania na przykładzie procesu usamodzielniania wychowanków, Analizy i opinie, Nr 68 (12/2006) Instytut Spraw Publicznych, s. 3.

- **pracy podwórkowej** – realizując działania animacyjne oraz socjoterapeutyczne¹².

Rozdział III

Analiza społeczna Gminy Lipsk

Zadania Gminy Lipsk z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku.

Na podstawie danych uzyskanych od Gminy Lipsk dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach: 2021 – 2023, co przedstawiają poniższe tabele.

W latach 2021–2023 najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej było ubóstwo, które dotknęło od 96 do 106 rodzin rocznie, co pokazuje, że jest to stały problem w gminie. Długotrwała lub ciężka choroba również stanowiła istotny powód przyznania pomocy, przy czym liczba potrzebujących rodzin w tej kategorii wzrosła z 56 w 2022 roku do 78 w 2023 roku. Niepełnosprawność i bezrobocie były również istotnymi przyczynami, chociaż ich liczba utrzymywała się na stabilnym poziomie, wynosząc około 41–49 dla niepełnosprawności i nieco ponad 50 dla bezrobocia. Potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła od 24 do 27 rodzin rocznie, co również wskazuje na stałe zapotrzebowanie na wsparcie w tym zakresie. Liczba rodzin potrzebujących pomocy ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pozostała stabilna, wynosząc od 14 do 18 rodzin rocznie. Z kolei wsparcie związane z alkoholizmem spadło z 17 rodzin w 2021 roku do 9 w 2022 roku, a następnie wzrosła do 12 w 2023 roku.

Powody przyznawania pomocy – rodziny	2021	2022	2023
Ubóstwo	106	96	99
Długotrwała lub ciężka choroba	78	56	78
Niepełnosprawność	49	41	41
Bezrobocie	54	53	51
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	27	24
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	18	14	15

¹² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.).

Alkoholizm	17	9	12
-------------------	----	---	----

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W 2023 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 224 rodziny z terenu gminy, rok wcześniej było to 218 rodzin, a w 2021 roku były to 233 rodziny. Jeśli chodzi o rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy w 2021 r. było to 199 rodzin, w 2022 r. – 189 rodzin oraz w 2023 r. – 185 rodzin.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną	2021	2022	2023
Rodziny, którym przyznano świadczenie	233	218	224
Rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	199	189	185
Razem	-	-	-
Rodziny z dziećmi ogółem	75	64	62
O liczbie dzieci:	27	23	22
1	28	21	19
2	14	14	13
3	5	5	7
4	1	1	1
5	0	0	0
6	0	0	0
7 i więcej	15	11	12
Rodziny niepełne ogółem	7	3	4
O liczbie dzieci:	4	5	4
1	2	2	3
2	2	1	1
3	233	218	224
4 i więcej	199	189	185

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2021–2023 liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny była stabilna, wynosząc 5–6 rodzin rocznie. Kontrakty socjalne były zawierane jedynie w 2022 roku, gdy odnotowano 20 takich umów, natomiast w 2021 i 2023 roku nie zawarto żadnych kontraktów.

Praca socjalna była intensywnie realizowana, choć liczba osób objętych tą formą wsparcia zmniejszała się stopniowo z 114 w 2021 roku do 95 w 2023 roku. Interwencja kryzysowa nie została szczegółowo wymieniona w dostępnych danych.

Korzystający z pomocy i wsparcia	2021	2022	2023
Kontrakt socjalny (liczba zawartych)	0	20	0
Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny	6	5	5
Poradnictwo specjalistyczne	-	-	-
Praca socjalna	114	101	95
Interwencja kryzysowa	-	-	-

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2021–2023 liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny była stabilna, oscylując wokół 12–5 rodzin rocznie. W 2021 roku 12 rodzin korzystało z tej formy wsparcia, natomiast w 2022 i 2023 roku liczba ta wynosiła odpowiednio 8 i 5. W żadnym z analizowanych lat nie było przypadków, w których sąd zobowiązałby rodziny do pracy z asystentem.

Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny	2021	2022	2023
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta	12	8	5
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	0	0	0
Liczba rodzin wskazanych przez pracownika socjalnego do pracy z asystentem rodziny	12	8	5
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę:	3	1	1
osiągnięcie celów	4	2	0
Zaprzestanie pracy przez rodzinę	12	8	5
brak efektów	-	-	-
inne np. przeprowadzka	-	-	-

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

Poradnia Zdrowia Psychicznego - Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Augustowie prowadziła kompleksową terapię i psychoterapię osób uzależnionych od

alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych oraz udzielała pomocy terapeutycznej dla osób współuzależnionych.

W latach 2021–2023 liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin korzystających z pomocy Poradni Leczenia Uzależnień wzrosła z 71 w 2021 roku do 83 w 2022 roku, a następnie spadła do 78 w 2023 roku. Konsultacje dla osób doświadczających przemocy wykazały rosnące zapotrzebowanie, osiągając 63 konsultacje w 2023 roku, w porównaniu do 41 w 2021 roku. Liczba przypadków przemocy fizycznej związanej z osobami uzależnionymi od alkoholu była najwyższa w 2022 roku (13 przypadków), ale spadła do 9 przypadków w 2023 roku. Wzrost liczby konsultacji dla osób doświadczających przemocy sugeruje wzrastającą świadomość i gotowość do poszukiwania pomocy wśród osób dotkniętych przemocą. Ogólnie dane te wskazują na potrzebę dalszego wsparcia w zakresie leczenia uzależnień oraz pomocy dla osób doświadczających przemocy związanej z nadużywaniem alkoholu.

	Poradnia Leczenia Uzależnień	Osoby uzależnione/ członkowie rodzin	Konsultacje dla osób doświadczających przemocy	Przemoc fizyczna osób uzależnionych od alkoholu
2021	71	41	6	11
2022	83	45	7	13
2023	78	63	7	9

Źródło: Poradnia Zdrowia Psychicznego - Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Augustowie

W latach 2021–2023 liczba sesji psychoterapii indywidualnej dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków zmniejszyła się z 19 w 2021 roku do 6 w 2023 roku, co może sugerować spadek zapotrzebowania na tego rodzaju wsparcie.

W przeciwieństwie do tego, psychoterapia indywidualna dla osób uzależnionych od narkotyków wzrosła, odnotowując stały wzrost z 4 w 2021 roku do 8 w 2023 roku. Psychoterapia dla osób uzależnionych od alkoholu była najczęściej świadczonym rodzajem wsparcia, z największą liczbą sesji w 2022 roku (24 sesje), choć spadła do 19 w 2023 roku. Rozmowy z pedagogami szkolnymi pozostawały na stabilnym poziomie, wynosząc 5-7 rocznie, co może odzwierciedlać stałe zapotrzebowanie na wsparcie szkolne. Liczba teleporad z kuratorami sądowymi i społecznymi była najwyższa w 2022 roku (23), ale spadła do 11 w 2023 roku, co może wynikać ze zmieniających się potrzeb w zakresie poradnictwa. Wsparcie psychoterapeutyczne zostało udzielone corocznie 9-11 rodzinom, co sugeruje stabilny poziom zapotrzebowania na pomoc dla całych rodzin dotkniętych uzależnieniami. Dane wskazują na różnorodne potrzeby wsparcia psychoterapeutycznego.

	2021	2022	2023
Sesje psychoterapii indywidualnej dla członków rodziny dotyczące problematyki alkoholowej i narkotykowej	19	21	6
Psychoterapia indywidualna z osobą uzależnioną od narkotyków	4	7	8
Psychoterapia indywidualna z osobami uzależnionymi od alkoholu	17	24	19
Rozmowy z pedagogami szkolnymi	5	7	7
Teleporady z kuratorami zawodowymi i społecznymi	21	23	11
Rodziny, którym udzielono wsparcia psychoterapeutycznego	9	11	9

Źródło: Poradnia Zdrowia Psychicznego - Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Augustowie

Rozdział IV

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to nazwa będąca akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia).

Analiza SWOT w kontekście Gminnego Programu Wspierania Rodziny pozwala na wykorzystanie mocnych stron i szans, a jednocześnie minimalizuje wpływ słabych stron i zagrożeń. Dzięki temu Gmina Lipsk może skutecznie realizować programy wspierania rodziny, dostosowując działania do rzeczywistych potrzeb mieszkańców.

Mocne strony:

- Dostępność wsparcia socjalnego – Gmina regularnie wspiera rodziny w trudnych sytuacjach, w tym przy problemach związanych z ubóstwem, chorobami czy niepełnosprawnością.
- Skutecznie działający Zespół Interdyscyplinarny.
- Skutecznie działająca Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Skutecznie działający Punkt Konsultacyjny.
- Wsparcie asystenta rodziny – w Gminie funkcjonuje system wsparcia asystenta rodziny, co przyczynia się do poprawy funkcjonowania rodzin w zakresie opieki nad dziećmi i rozwiązywania problemów rodzinnych.

- Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego funkcjonujący w Gminie.
- Profesjonalna opieka psychologiczna – Gmina zapewnia dostęp do psychologa.
- Świadomość potrzeb profilaktycznych – pracownicy MGOPS dostrzegają potrzebę działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, co daje solidną podstawę do rozwoju programów wsparcia.
- Realizowanie w placówkach oświatowych działań profilaktycznych.

Słabe strony:

- Ilość godzin pracy psychologa w gminie może być niewystarczająca z uwagi na rosnące potrzeby mieszkańców. Wprowadzenie takiej zmiany mogłoby przynieść wiele korzyści zarówno dla jednostek, jak i dla całej społeczności lokalnej.
- Osoby uzależnione i ich rodziny często odczuwają wstyd, co prowadzi do ukrywania problemów – w rezultacie problem uzależnienia pozostaje nierozwiązany, co utrudnia rodzinie i osobom z zewnątrz udzielenie skutecznej pomocy.
- Problemy rodzinne są często bagatelizowane lub spotykają się z biernością ze strony domowników – takie podejście sprzyja utrwalaniu szkodliwych wzorców, które mogą prowadzić do dalszych kryzysów i napięć w rodzinie.
- Wyuczona bezradność oraz roszczeniowa postawa dorosłych członków rodziny to dwa powiązane zjawiska, które mogą mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie jednostki i całej rodziny. Oba te aspekty mogą prowadzić do poważnych konsekwencji, które wpływają na zdrowie psychiczne, relacje rodzinne, oraz funkcjonowanie społeczne.
- Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych – odrzucanie autorytetów.
- Utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości, na terenie gminy i poza nią.

Szanse:

- Zwiększenie edukacji społecznej – możliwość realizacji programów edukacyjnych na temat opieki rodzicielskiej i wsparcia dla rodzin może przyczynić się do zmniejszenia liczby rodzin wymagających interwencji socjalnych.
- Rozwój współpracy między instytucjami – wzmożona współpraca między MGOPS, a władzami gminy i innymi instytucjami (szkoły, placówki zdrowotne) może przynieść lepsze efekty w identyfikowaniu i wspieraniu rodzin w kryzysie.

- Wsparcie lokalnych inicjatyw profilaktycznych – lokalne inicjatywy w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy mogą przyczynić się do długofalowych korzyści społecznych, zwiększając bezpieczeństwo i stabilność w rodzinach.
- Rozwijanie kwalifikacji pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipsku - regularne szkolenia i podnoszenie kwalifikacji pracowników pomagają im skuteczniej reagować na złożone problemy społeczne, z jakimi mierzą się rodziny. Wyższy poziom kompetencji zawodowych przekłada się na efektywniejszą pomoc i lepszą jakość świadczonych usług.
- Wyznaczenie asystenta rodziny do wsparcia rodzin zmagających się z problemami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych – asystent rodziny pomaga w bieżących wyzwaniach wychowawczych, wspiera rodziców w budowaniu stabilnego środowiska dla dzieci. Dzięki temu rozwiązaniu rodziny zyskują wsparcie dostosowane do ich indywidualnych potrzeb, co może przyczynić się do trwałych zmian na lepsze.
- Umożliwienie ubiegania się o środki z programów rządowych na realizację projektów wsparcia rodzin – pozyskiwanie środków z funduszy rządowych umożliwia finansowanie dodatkowych programów, które wspierają rodziny w pokonywaniu trudności życiowych. Dodatkowe środki pozwalają gminie na realizację projektów profilaktycznych i pomocowych o szerszym zasięgu.
- Realizowanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych – programy profilaktyczne w szkołach pomagają budować świadomość dzieci i młodzieży na temat odpowiedzialnych wyborów oraz zdrowych relacji rodzinnych. Dzięki temu młode pokolenie uczy się radzenia sobie z wyzwaniami życiowymi i jest lepiej przygotowane do funkcjonowania w społeczeństwie.

Zagrożenia:

- Niedostateczne finansowanie programów wsparcia – ograniczone środki finansowe na pomoc społeczną i wsparcie psychologiczne mogą ograniczać możliwość realizacji wszystkich potrzebnych programów.
- Wypalenie zawodowe pracowników zajmujących się wsparciem rodzin.
- Problemy uzależnień w rodzinach – alkohol, środki odurzające, Internet oraz inne uzależnienia wśród członków rodzin stają się poważnym wyzwaniem – problemy uzależnień wymagają wieloaspektowego wsparcia, które dodatkowo obciąża pracowników zajmujących się pomocą rodzinom. Skomplikowane sytuacje generują wysoki poziom stresu zawodowego i wypalenia.

- Starzenie się społeczeństwa – zmniejszająca się liczba młodszych członków rodziny oraz coraz większe potrzeby opieki nad seniorami. Coraz więcej seniorów wymaga wsparcia, co oznacza większą liczbę wizyt domowych, porad, interwencji oraz organizacji wsparcia opiekuńczego - oznacza to ogromne obciążenie dla pracowników socjalnych.
- Osłabienie więzi rodzinnych i tradycji – zmiany społeczne prowadzą do osłabienia relacji międzypokoleniowych oraz utraty rodzinnych tradycji. Utrata więzi rodzinnych wymusza na pracownikach pomocowych większe zaangażowanie w działania naprawcze. Brak silnych więzi w rodzinach zwiększa ryzyko występowania problemów wychowawczych i kryzysów.
- Negatywne wzorce zachowań w rodzinach – konflikty, przemoc, brak szacunku w relacjach rodzinnych tworzą trudne środowiska do pracy dla specjalistów. Wprowadzanie pozytywnych wzorców wymaga długoterminowych działań, które mogą być wyczerpujące dla pracowników. Negatywne wzorce są trudne do przełamania, co wydłuża proces wsparcia.
- Nierówność szans w dostępie do instytucji kultury, zdrowia i pomocy społecznej wynika z odległości oraz trudności komunikacyjnych, co utrudnia mieszkańcom obszarów wiejskich korzystanie z dostępnych usług.
- Rozpad związków, obejmujący rozwody, separacje oraz wyjazdy za granicę, prowadzi do destabilizacji rodzin, co zwiększa zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne, społeczne i pomoc w adaptacji do nowych warunków.

Rozdział V

Adresaci Programu

Adresatami niniejszego Programu są:

- rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny o trudnej sytuacji materialno-bytowej,
- rodziny zagrożone ubóstwem,
- rodziny dotknięte przemocą,
- rodziny dotknięte problemem uzależnienia,
- rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku przy współpracy z instytucjami i organizacjami realizującymi zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny:

- Urząd Miejski w Lipsku,
- Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku,
- Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipsku,
- Zespół Interdyscyplinarny w Lipsku,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lipsku,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lipsku,
- Posterunek Policji w Lipsku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Augustowie,
- Stowarzyszenie „Pomóż Sobie” Lipsk,
- Grupa „Odnova” Lipsk,
- Towarzystwo Przyjaciół Lipska.

Rozdział VII

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lipsk na lata 2025 – 2027

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lipsk na lata 2025 – 2027 wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w Gminie Lipsk w obszarze wspierania rodziny.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Lipsk jest zapewnienie wsparcia rodzinom w przezwyciężaniu trudności wychowawczych, społecznych i ekonomicznych, oraz wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na

terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1:	
POPRAWA SYTUACJI ŻYCIOWEJ I MATERIALNEJ RODZIN	
Zadanie 1.	
Wsparcie rodzin w trudnej sytuacji finansowej	
Wskaźniki:	
• liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej, • liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, • liczba rodzin, w tym liczba dzieci korzystających z funduszu alimentacyjnego, • liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego, • liczba rodzin, w tym liczba dzieci korzystających ze stypendium.	
Realizatorzy:	
• Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku	
Termin:	
2025 – 2027 (na bieżąco)	
Zadanie 2.	
Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach	
• Zapewnienie wszystkim potrzebującym dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	
Wskaźniki:	
• liczba rodzin korzystających z dofinansowania, • liczba dzieci korzystająca z posiłku.	
Realizatorzy:	
• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku.	
Termin:	
2025 – 2027 (w trakcie trwania nauki szkolnej)	
Zadanie 3.	

Udzielanie wsparcia dla dzieci zdolnych	
Wskaźniki:	
• liczba osób objętych wsparciem, • liczba stypendiów naukowych/sportowych.	
Realizatorzy:	
• Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku.	
Termin:	
2025 – 2027 (w trakcie trwania nauki szkolnej)	
Zadanie 4.	
Wspieranie rodzicielstwa – realizacja programu dla rodzin wielodzietnych	
Wskaźniki:	
• Liczba rodzin/osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny	
Realizatorzy:	
• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku.	
Termin:	
2025 – 2027 (na bieżąco)	
CEL SZCZEGÓŁOWY 2:	
WSPIERANIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH PROBLEMY OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE	
Zadanie 1.	
Wsparcie asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności	
Wskaźniki:	
• liczba zatrudnionych asystentów rodziny, • liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, • liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, • liczba rodzin, w których zakończono współpracę z asystentem rodziny, • liczba rodzin objętych monitoringiem asystenta rodziny.	
Realizatorzy:	
• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku.	
Termin:	
2025 – 2027 (na bieżąco)	

Zadanie 2.

Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, placówce opiekuńczo – wychowawczej, rodzinnym domu dziecka lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Wskaźniki:

- liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- wysokość poniesionych nakładów finansowych.

Realizatorzy:

- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku.

Termin:

2025 – 2027 (na bieżąco)

Zadanie 3.

Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, terapeutycznego rodzinom przeżywającym trudności

Wskaźniki:

- liczba podmiotów udzielających wsparcia,
- liczba osób korzystających z poradnictwa/wsparcia,
- liczba udzielonych porad psychologicznych/ prawnych/ pedagogicznych/terapeutycznych.

Realizatorzy:

- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku,
- Urząd Miejski w Lipsku,
- Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipsku.

Termin:

2025 – 2027 (na bieżąco)

Zadanie 4.

Monitorowanie i wspieranie rodzin zagrożonych kryzysem i wykluczeniem społecznym

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych,

- liczba rodzin z problemem przemocy,
- liczba rodzin z problemem uzależnienia,
- liczba rodzin z problemem opiekuńczo – wychowawczym,
- liczba rodzin objętych pomocą socjalną.

Realizatorzy:

- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku.

Termin:

2025 – 2027 (na bieżąco)

Zadanie 5.

Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów z uzależnieniem

Wskaźniki:

- liczba złożonych wniosków do MGKRPA o leczenie,
- liczba złożonych wniosków do Sądu,
- liczba osób, które podjęły terapię,
- liczba spotkań grupy AA.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny w Lipsku,
- Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipsku,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku,
- Grupa Odnowa Lipsk,
- Posterunek Policji w Lipsku.

Termin:

2025 – 2027 (na bieżąco)

Zadanie 6.

Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów z przemocą domową

Wskaźniki:

- liczba wszczętych NK – A,
- liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” , w tym liczba dzieci,
- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskiej Karty”,

• liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”, • liczba osób skierowanych przez Zespół Interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych.
Realizatorzy:
• Zespół Interdyscyplinarny w Lipsku.
Termin:
2025 – 2027 (na bieżąco)
Zadanie 7. Podnoszenie kwalifikacji pracowników świadczących wsparcie na rzecz rodzin
Wskaźniki:
• liczba szkoleń, • liczba osób biorących udział w szkoleniach.
Realizatorzy:
• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku, • Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipsku, • Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lipsku, • Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku, • Posterunek Policji w Lipsku, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, • Zespół Interdyscyplinarny w Lipsku.
Termin:
2025 – 2027 (raz w roku)
CEL SZCZEGÓŁOWY 3: PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI, WYRÓWNYWANIE SZANS ROZWOJU SPOŁECZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY
Zadanie 1. Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych oraz organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
Wskaźniki:
• rodzaj i liczba zajęć,

• liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach.
Realizatorzy:
• Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku, • Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lipsku.
Termin:
2025 – 2027 (na bieżąco)
Zadanie 2. Realizacja programów profilaktycznych związanych z tematyką uzależnień i zjawiskiem przemocy
Wskaźniki:
• rodzaj i liczba programów, • liczba osób/ dzieci i młodzieży biorąca udział w programach.
Realizatorzy:
• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku, • Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku, • Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Termin:
2025 – 2027 (na bieżąco)
Zadanie 3. Realizacja warsztatów/ programów rozwijających umiejętności psychospołeczne
Wskaźniki:
• rodzaj i liczba przeprowadzonych warsztatów/ programów • liczba uczestników
Realizatorzy:
• Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie.
Termin:
2025 – 2027 (raz w roku)
Zadanie 4. Rozwój wolontariatu młodzieżowego – wsparcie rówieśnicze
Wskaźniki:

• liczba osób zaangażowanych w wolontariat, • liczba akcji i działań społecznych.
Realizatorzy:
• Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku.
Termin:
2025 – 2027 (na bieżąco)
Zadanie 5. Współorganizowanie/organizacja warsztatów i szkoleń dla rodziców w zakresie wzmacniania kompetencji opiekuńczo – wychowawczych
Wskaźniki:
• liczba przeprowadzonych zajęć/warsztatów, • liczba uczestników, • liczba zorganizowanych działań.
Realizatorzy:
• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku, • Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku.
Termin:
2025 – 2027 (na bieżąco)
Zadanie 6. Współorganizowanie/organizacja wydarzeń/imprez integrujących rodziny i promujących zdrowy tryb życia
Wskaźniki:
• liczba zorganizowanych wydarzeń, • liczba uczestników.
Realizatorzy:
• Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku, • Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku, • Stowarzyszenie „Pomóż Sobie” Lipsk, • Towarzystwo Przyjaciół Lipska, • Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lipsku,

• Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lipsku.
Termin:
2025 – 2027 (raz w roku)
Zadanie 7. Upowszechnianie wiedzy w zakresie problemów nadużywania alkoholu, narkomanii a także dostępnych form wsparcia
Wskaźniki:
• liczba artykułów w lokalnej prasie, • liczba postów umieszczonych na stronie Internetowej, • liczba zakupionych materiałów informacyjno – edukacyjnych (ulotek, broszur, plakatów).
Realizatorzy:
• Zespół Szkół Samorządowych w Lipsku, • Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku, • Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipsku, • Zespół Interdyscyplinarny w Lipsku, • Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lipsku.
Termin:
2025 – 2027 (na bieżąco)

Rozdział VIII

Zakładane rezultaty

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Poprawienie funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstaniu sytuacji kryzysowych.
- Poprawy sytuacji dziecka w rodzinie.
- Zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.

- Zmiany postaw społecznych.
- Polepszenie współpracy między instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Lipsk.
- Zwiększenie wiedzy dzieci i młodzieży na temat odpowiedzialności w rodzinie poprzez realizację programów edukacyjnych.
- Lepsze wykorzystanie lokalnych mediów do promocji działań profilaktycznych.
- Uczestnictwo w zajęciach profilaktycznych dzieci i młodzieży.

Zakładane rezultaty podkreślają wieloaspektowe podejście do wspierania rodzin i rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Lipsk, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia stabilnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży.

Rozdział IX

Realizacja, monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lipsk na lata 2025 – 2027

Realizowane działania będą prowadzone we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin z terenu Gminy Lipsk zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Lipsk odbywać się będzie w ramach środków:

- budżetu gminy,
- budżetu Państwa w ramach dotacji dofinansowania zadań własnych gminy,
- innych funduszy, programów i źródeł.

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedkładane przez Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipsku, do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Lipsku.

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy mają obowiązek opracować i realizować trzyletnie programy wspierania rodziny. Obowiązek ustawowy, jak również konieczność wspierania rodzin zagrożonych problemami, bądź nieradzących sobie z pełnieniem funkcji rodzicielskich uzasadnia celowość przyjęcia uchwały.